

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a eese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 2/3 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taca timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 94.

Braslovn 219 Decembre

1873.

Braslovn 20 Decembre n. 1873.

Nemica nu ne trage mai tare atentiunea in momentele de facia, c6a nuorii cei ingrecati de materii electrice atractive si repulsive de pe orizontele patriei, care, pentruca se fia fericita in t6te partile ei constitutive, trebuie se aiba si fericirea de a fi condusa de geniale cele mai patriotice si cele mai devotate la totu felulu de sacrificia cu t6ta abnegare atatu a intereselor personali catu si a celor de partite si caste singulari in fav6rea multumirii generali, a totulu iubitei patrie. Din nenorocirea in statulu nostru partitele maghiare, plus minus divergente in principiale loru politice, diacu t6te de lang6rea ultraismului nationale in tr'unu gradu, incatu n6c: una c6a atare nu possede fermeculu acelu atractivu, care l'a versatu natura in armonie sa constitutiune data elementelor ei, ci t6te su pregnante de pruritulu egoismului ultra maghiaru, care le este Alfa si Omeg'a incordariloru si nisuintelor loru pe orce terenu alu activitatii. Santulu Stefanu fundase regatulu Pannoniei, nu alu maghiariei; elu abjurandu singularismulu si cuprindiendu totulu intr'o nuca, las6 de fundamentu statului: Regnum unius linguae fragile et imbecile est. (Remnulu de una limba e frangibile si ticalosu,) si a fundatu regatulu natiuniloru panonice 6r' nu alu unei limbe. Una sutu si cinci dieci de ani in t6te actele publice Ungari'a se numiea Panoni'a si natiunile ei constitutive cu limb'a neutra, limb'a latina, erau frati gemeni, capaci de egale s6rte. Unde amu ajunsu acumu? Unde suntu geniale statulu nostru, cari abstragundu dela b6l'a suprematiei preste natiuni, se se un6sca fara distinctiune de limba spre a reoladi angeresc'a armonia in statu, care i fu si garanti'a sustarii lui pana adi.

Partitele maghiare tocma seafia 6r' intr'o confusiune d6ca nu in desmadulare. De ce se nu se i6 initiativ'a la formarea unei partite de spiritulu S. Stefanu? care 6r' ar' av6 fermeculu, a inverti, a adun6 cu degetulu t6te natiunile statului in staululu multumirei generali si in aintea altariului sacrificialoru comune pentru comun'a fericire. Esta e fermeculu fericirei patriei, nu ultraismulu desnationalisarii neci pecat6s'a incordare: „La placinte inainte, la rasboiu inapoiu.“ — Una partita redicata prin cultur'a animei si a spiritului preste t6te anganfarile si prefavorurile nationale, cu devis'a: Toti pentru unulu si unulu pentru toti la paradisulu concordiei, care nasce fericirea statului, la comun'a fericire fora distinctiune de limba si casta, nu se p6te form6 in Ungari'a, cum 6r6 ea in Panoni'a sub flamur'a Santului Stefanu?! — Aceste ni le dict6za in p6na confusiunea, ce domina intre partitele parlamentari in diet'a Ungariei, unde Ghyeczy arunc6 o b6mba intre partite, incatu adi se afa in dieta la 13 fractiuni din cele trei de pana acum, si a lui Ghyeczy cresce, desertandu unii din partit'a diakiana si alaturanduse partitei lui. 6r' altii, intre cari si 4 dep. transilvaneni din fractiunea lui Lonyay cu br. Gabr. Kem6ny in frunte, decisi a nu mai particip6 la pertractarile clubului deakianu, pana candu va mai st6 la carma cabinetulu de facia; 6r' partit'a lui Ghyeczy a dechiaratu pe facia, ca va lucr6 la desfiintierea acestui cabinetu si deakistii Pestani inca voru a urm6 flamura rei lui Ghyeczy, precum vomu ved6 prin t6ta tier'a

asemeni manifestari. Deaici confusiunea partitei deakiane. — 6re cu catu ar' fi mai buna partit'a lui Ghyeczy, d6ca ea inca sustiene man'a sghercita a suprematiei maghiare preste celelalte nationalitati? Program'a i e liberale, si pactulu dela 1867 -lu primu in ea; d6r' fibertatea exchide ori ce prefav6re si d6ca alu Ghyeczy inca e totu numai pentru maghiari cu ignorarea perfecte egalitati intre nationalitati, ea va reman6 vocea celui ce striga in (pustia) desertu. —

— In dieta se desbat6 bugetulu pe 1874 si in generale se si primi. Deficitulu e 41,627,320 fl. 6r' alte restantie de creditu si datori'a flotante mai face 30,709,175 fl. deficitu, cu totulu tical6s'a economisare de pana acumu ne puse pe gutu unu dificitu de 72,336,495 fl. m. a., care afara de imprumutulu nou de 153 fl. din care pe anu se percere numai vro 30 mil. ca-ce e divisu pe 5 ani, cere si alte imprumute, altufeliu bancherotulu e lausia cu manipularea de pana acumu. Suntu de vina nationalitatile respinse la ac6sta stare critica finantiale? D6ca nu, vedeti, ca nu e acea natiune mai patri6ta, care t6ca la bugete mai mari, ci cari exasuda bugetele pana la unu tempu de tragere la socot6la. —

Tergulu dela Naseudu.

Care romanu de dinc6ce de Carpati nu cun6sce acelu tergu faimosu dela Naseudu? Se bagati bine de s6ma, ca aici nu e vorba nici de tergu de septemana s6u marturia, in care se vendu oua si legume, nici despre vreunu tergu de ti6ra, in care se vendu si se fura c6i. Tergulu cu care ne vomu ocup6 si noi, dupace l'au deschisu, l'au mai si spartu altii, este acela ce st6 astadi pe m6s'a dietei ungueniloru, cu scopu de a se annull6 t6te punctele si conditiunile contractului, pe langa care se inchiasse elu in anulu trecut, asupra caruia batura tob'a si'l'u strigara de pre verfulu gardului nisce 6meni, cari d6ca nu se voru cert6 cu fratii loru in publicu, isi perdu appetitulu de mancare, si d6ca nu voru proclam6 pe t6ta lumea de 6meni de nimicu, ei nu potu av6 somnu linistitu.

Amu deplansu la tempulu seu orb'a si lips'a totale de prudentia, cu care fusese tractata cestiunea muntiloru si a paduriloru din districtulu Naseudului in diaristic'a romanesc'a; d6ra in lipsa de cunoscentia perfecta a causei nu amu cutediatu a ne amestec6 in discussiunea ei sub nici unu punctu de vedere. O amu t6nutu si noi de un'a din cestiunile nationale particulare, speciali, de alu duiolele rangu, in totu casulu inse de cestiune nationale; amu crediutu inse tare si virtosu, ca cei interessati immediatu la deslegarea si regularea ei o cunosc6 deplinu, si sci cumu are se fia tractata. Altoru le ajungu altele. Nici acuma, candu lucrulu e pe spartulu tergului, nu ne amestecamu in acea afacere naseud6na. Vediendu inse, ca aceeasi in diarele neromane este tractata si scarmanata cu multu interessu si adesea in modu prea tendentiosu, vomu reproduce aici in scurtu historiculu causei asi6 precumu ilu descrise baronulu Aladaru Per6ny in „Reform“ alu comit. Lonyai, nr. 339 din 11 Dec. a. c. 6ca cumu cun6sce br. Per6ny tergu Naseudeanu.

Dupa desfiintierea regimentelor (1852) averile diacat6rie a le acelora, dice Per6ny — trebuca

se se restitu6 „din porunca imperat6sca,“ vechiloru possessori (de inainte de a. 1764), pe cale politica. Din acelea s'au si restituitu multe, dupa poft'a animei, more patrio, adaoge totu Per6ny —; 6ra esceptiuni s'au facutu in catuva numai in districtulu Naseudului. Aici familiile comitiloru si ale baroniloru Kem6ny nici pana in dio'a de astadi n'au potutu se si recastige possessiunile loru de vreo 25 de mii juguri (Jugera), ba inca thesauriatulu le a vendutu si pe acelea, la care avuse elu dreptu.

D6ra Adolfu Divald (nemtiu-sasu), consiliariu de sectiune, dice curatu in relatiunea sa facuta in ac6sta cauza catra ministrulu Kerk6polyi, ca dominiulu Borgaulu (totu in distr. Naseudu) se se sc6tia de sub sequestru si se se transpuna la thesaurulu tierei, apoi din acelea 91 mii de juguri segreganduse in sensulu legei cate 6 juguri pentru 1736 de case*), restulu de 53 mii juguri paduri de bradu si 22,376 de fagu, se fia t6nutu pe sam'a statului; v. a. fl. 200 de mii se se faca drumuri de munte si canale, pentruc6 din taiarea paduriloru statulu se sc6tia pe fia-care anu venitu curatu cate 272,284 fl. 15 cr. Asi6 dice, asi6 crede si doresce Divald.

Per6ny ins6mna la locul acesta, ca statulu luase acelu dominiu dela Borgau in scaimbu dela famili'a comitiloru Bethlen, careia ei dedese in Banatu unu altu dominiu in val6re de 1 millionu si 600 de mii fl.

Ce e dreptu, legislatiunea auctorisase pe ministeriu in 1870, c6a se venda mosiile mai marunte ale statului. D6ra vedeti, ca dominiulu dela Borgau nu este mosiia merunta. Cu t6te acestea, in an. 1872 sub nr. 72 alu „Buletinulu oficialu“ ungurescu se vede contractulu publicatu, prin care se vendu la fundurile Naseudeniloru, pe veci6, t6te edificiele foste militare, t6te locurile de case, muntii din Dosulu poienei si muntii dela Rodna, numai pentru sum'a de 100 florini a. austr., pe care naseudenii se aiba a o plat6 cu amortisatiune in 20 de ani, dupa sisthem'a de amortisatiune, cate 7625 fl. pe anu. Dupa aceea se int6rce ministeriului, si minele (baile) dela Rocna le ia totu elu dela Naseudeni in arenda, pe unu teritoriu de 2469 juguri, care inse prin sententi'a din 18 Aprile nr. 631 fusese adjudecatu de proprietate a statului.

Contractulu din a. 1872 f6 confirmatu de catra Maiestatea Sa.

Indata dupa aceea Naseudenii se grabira f6rte tare cu urd'a in Turd'a, si se apucara se inchiaia cunoscutulu si multu scarmanatulu contractu pe 80 de ani cu „Actiengeschaft f6r Forstindustrie,“ dela Vien'a; se scu'a inse „Federatiunea,“ obs6rva totu br. Per6ny, si fac6 larma mare, ca de ce se dea padurile asia eftinu — adeca pe primii 20 de ani cate 67,705 fl., pe urmatorii 20 cate 84,631 fl., apoi cate 101,567 si in fine pe cei 20 de ani din urma cate 135,410 fl. v. a. Padurarii din „Federatiunea“ pretiuisera acelea paduri la enorm'a suma de 50—60 milli6ne florini. 6ra candu o pretiue6 ei asia in gur'a mare, in audiulu lunei, in ruptulu capului, credea sarmanii, ca afara de romani, nu mai citeste nimeni „Federatiunea,“ nici chiaru biroulu de pressa alu ministeriului, nici pro-

*) Kerk6polyi l'a corresu, aratandu ca suntu 3895 de case tieranesce, caroru le competu cate 6 juguri de padure.

curorii, nici redactorii neromani. Acésta o dicem noi, éra nu Perényi. Ceea ce ne mai spune acestu baronu este, ca deputatii maghiari allarmati prin certele cele satesci ale romanilor si reflectati la tergulu ce se facuse, interpellara pe ministru in dieta, si'lu strinsera in pinteai prin votarea unei comissiuni si a unei cercetari severe (enquette).

Astadi rezultatulu cercetarii este, precumu se arata si mai susu, pe mós'a dietei dela 15 Dec. incóce. Cá ce mesuri de aparare voru luá naseudenii in situatiunea cea nóua, nu volimu se scimu; rogamu numai pe Ddiu cá, in sensulu cunoscutului proverbiiu, se le dea si loru, si la toti romanii din lume, mentea cea din urma a romanului, adeca mentea cea agera, pe care o are elu, dupa ce a datu cu capulu de pragulu de susu si de celu de diosu, adeca prudentia indieciutu mai mare.

Éra p'acel se inchiaiamu, fóra a relevá una din cele mai minunate confessiuni, pe care le pote face vreodata vreunu inemicu alu elementului romauescu. Br. Perényi adeca dice, ca darea in proprietatea romanilor a edificieloru si muntiloru din districtulu Naseudului este una din cele mai cumplite nedreptati, din cate se comittu asupra elementului maghiaru *).

Pentru ómeni cari n'au mancatu matraguna si cari nu ambla cu capulu in sacu, br. Perényi a spusu romaniloru, a spusu Europei intregi, mai multu decatu s'ar' poté dice cu alte polilogii intr'unu tomu intregu. Así este, prea adevératu, lucru sciutu de multu, ca existe conspiratiune vechia, reinnoita dela 1850 incóce, ca dupace prin desfiintierea iobagiei a trecutú óresicare proprietati de pamentu in manile romaniloru, se ia tóte mesurile, cá se fia spoliati de nou. S'au si luatu multe mesuri clandestine, si cu atatu mai multe de candu s'a desfiintiatu avicitatea cea barbara, si de candu romanii au inceputu se invetie carte mai multa **). Iose cestiunea acésta atensa de Perényi, cá antagonismu nationale, merita se fia tractata cá cestiune de viétia si de mórte, éra nu numai in fuga. Asta-data ocupese cu ea fratii naseudeni, ca-ci ei suntu comandati la „varda.“

Discursulu

dep. Parteniu Cosm'a, pronunciatu in camer'a deputatiloru Ungariei la 6 Decembre a. c. cu ocasiunea desbaterii asup'ra petitiunii comitatului Zarandu, relativu la sustinerea usului legalu alu limbei romane in affacerile interne ale comitatului.

Oa. Camera! Mi-pare fórté reu, ca amu a me adressá catra o camera atatu de reu dispusa, (NB. desbaterile asup'ra petitiunii municipiului Sighisóir'a eshaurise intr'atat'a atentiunea si patiinti'a camerei, incatu acum'a numai ministru de interne si abiá cati-va deputati mai reflectau la oratori. — Red. „F.“) cu tóte aceste inse nu me potú retiené dela cuventu, pentru ca obiectulu de sub cestiune este multu mai ponderosu, decatu se se póta trece cu tacerea; dér' ve asecuru, domniloru, ca nu voiu se me delasu la recriminatiuni nice intr'o privintia, ci dupa potintia voiu se fiu catu mai obiectivu.

Eu nu potú primi propunerea comiss. petitiunarie, pentru ca de cum-va amu acceptá-o, nu numai ca amu resturná o lege adusa cu intentiunea de a multumí una mare parte a locuitoriloru tiei, dér' totu-odata amu creá unu precedinte fórté periculosu, atribuindu guvernului unu dreptu, pre care numai corpulu legislativu -lu are, dreptulu de a interpretá legea.

Petitiunea acést'a este una lupta legala a unui

*) „Egy roppant igazságtalan tény a magyar elem ellen, a melyet ez jó rézt sujтана.“ Cu alte cuvinte: Se se fia datu acei munti la familii maghiare si la secui, éra romanii se se curatie de pe acolo, ca Moldov'a e larga.

**) Numai catu betranii nostri dicea, ca la unu caru de invetiatora se fia diece cara de mente; éra sub mente intielegea ei moralitate, caracteru, prudentia.

municipiu, pentru respecterea legii, contra omnipotintii ministeriale, si dela noi aterna acum'a a demustrá lumii, ca óre in tiér'a nóstra legea este totu asié de santa si neviolabila in susu cá si in diosu, pentru ca noi suntemn ultim'a instantia competente de a deliberá in acésta cauza.

Caus'a este fórté ponderósa si merita pertractarea cea mai seriósa, pentru ca decisiunea ce vomu aduce, va serví de cinosura in tóte casurile analoge si este fórté apta a produce multumire séu essacerbare la fórté multi civi ai statului.

Marturisescu sinceru, ca nu-mi póte face placere a intempiná la totu pasulu in camera una cauza de a nationalitatiloru si de cum-va mi-ridicu vocea, facu acést'a numai atunci, candu e neaperatu de lipsa; inse precum vedu, guvernulu afla mare placere in acést'a, pentru ca neintreruptu o provóca. Nice acum'a n'au escitatu nationalitatile acésta discusiune, ci ea e provocata de susu.

Trei petitiuni urmédia dupa olalta si tóte trei suntu provocate de d. ministru. Cea mai ponderósa intre ele este a comitat. Zarandu, relativu la usuarea limbei, si eu credu, ca de cum-va o vomu tractá „sine ira et studio,“ on. camera va dá dreptu recurentiloru si va reprobá procederea ministerului.

Starea lucrului este urmatóri'a: Comit. Zarandului, folosindu-se de dreptulu seu legalu, a introdusu limb'a rom. si a usuatu-o asié, precum i permite legea, — adeca de limba a consultariloru preste totu si a affaceriloru interne pentru acei officiali, cari nu posedu limb'a maghiara. Ast'a a duratu neintreruptu dela caderea absolutismului pana in dilele mai recenti, adeca 12 ani. De unu tempu incóce inse displacundu acést'a multoru-a, dér' si noulu comite, dorindu a -si cascigá niscari merite, a provocatu pre v.-comitele comit. cá se relatédie: de candu si in ce mesura este introdusa limb'a rom. in affacerile comitatului.

V.-comitele i-a relationatu, ca dela 1861 este introdusa de limba a consultatiuniloru si, incatu permite legea, si affaceriloru interne, inse in susu si in afara totu deaun'a s'a intrebuintiatu limb'a maghiara. Limb'a rom. a trebuitu se se folosésca in affacerile interne mai cu séma din acelu motivu, pentru ca cea mai mare parte a officialiloru numai limb'a rom. o posedu deplinu, dér' de alta parte si din motivulu, ca mai tóte dispusetiunile municipali se immanéa comuneloru si fórté multe besericeloru, cari pe basea legii avendu-si limb'a rom. de limb'a affaceriloru, cu dreptu potú pretinde, cá si scrisorile ce le privescu se li se tramita in acea limba. Deci, chiaru prompta administratiune, atatu de dorita in diu'a de asta-di, cere cá limb'a affaceriloru in acésta privintia se fia cea romana, pentru ca diregutorii esteri nu suntu nice apti, dér' nice tempu nu au se traduca in romanesce tóte ordenatiunile ce li se tramitu in limb'a maghiara, si apoi translatori inca nu-si potú platí, pentru ca salariulu anualu abié li se urca la 2—300 fi.

Despre acést'a a relationatu apoi comitele la ministeriu. Relatiunea eu n'am vediu't'o, dér' din consecintie judecu, cum-ca a fostu nefavorabila in privintia usului legalu alu limbei romane, pentru ca in urm'a ei a urmatu unu intimatu ministerialu, prin care se impune comitatului, ca in tempu de 30 de dile se scóta limb'a rom. din affacerile interne, si de aci incolo se se folosésca eschisivu numai de cea maghiara, pentru ca § 5 alu Art. de lege 44 din 1868, prin care exceptionalmente, se permite cá acele municipie séu officiali municipali, cari in affacerile interne nu se potú folosi, fara greutate, de limb'a statului, se se folosésca de limb'a protocolaria a municipiului — dupa d. ministru contine dispusetiuni transitórie.

Contra acéstui intimatu v.-comitele basatu pre lege, a remonstratu la ministeriu si din motivele mentionate mai susu a cerutu sustinerea usului legalu alu limbei rom., cu atatu mai vertosu, ca § 5 alu numitului Art. de lege nu contine dispuse-

tiuni transitórie, pentru ca de aceste legea nu face nice una mentiune. — Ministru inse si-a sustienutu ordenatiunea, despunendu de nou, cá se se essecute fora amanare.

Ordenatiunea ministr. s'a essecutatu, inse totu-odata s'a conchiamatu adunare comit. straordenaria, carea desbatendu caus'a a incuviintiatu passii vice-comitetului, si prin o representatiune a rogatu de nou pre ministru, cá revocandu-si ordenatiunea, se sustiena usulu legalu alu limbei romane.

Precum se vede d. ministru a asceptatu una desbateré viforósa a sup'ra dispusetiunii sale, pentru ca in rescriptulu seu recunósce cu placere demnitatea si moderatiunea cu care i s'a pertractatu fermannlu; cu tóte aceste inse nu se afla aplecatu a si-lu revocá, ci -lu sustiene si pretinde respectarea lui.

Contra acestei dispusetiuni recurge acum municipiulu la camera, si néga cá se judecamu, cine are dreptu? Cine se afla intre, si cine a trecutú preste marginile legii? Ministru séu municipiulu? — Intrebarea este fórté simpla; ministru însu-si recunósce, ca suntu cati-va diregutori, cari nu posedu limb'a statului. Deci, déca §-lu 5 alu legii amentite contine dispusetiuni transitórie, atunci ministru are dreptu, la din contra, municipiulu.

Cá se potemu judecá asup'ra acéstui punctu eu -mi iau libertate a cetí desu numitului § 5, care suna astufeliu: „In sfer'a affaceriloru interne diregutorii municipali voru avé a se folosí de limb'a statului; déca inse acést'a, pentru vre-unu municipiu séu diregutoriu municipalu ar' fi, in prassa, impreunata cu greutati, atunci respectivi, exceptionalmente se voru poté folosí de veri-care din limbele protocolarie ale municipiului. Inse de cate ori pretindu interesele supraveghiaru statului si ale administratiunii, in susu voru avé a -si substerne relatiunile si actele si in limb'a statului.“

Comitatulu Zarandului n'a facutu mai multu de catu se cuprinde in acestu §, elu s'a folositu de dreptulu esceptionalu, ce i-lu dá acésta lege, si acei officiali, cari nu posedu limb'a statului, au lucratu in limb'a rom. in josu, ca-ce in susu tóte curgu maghiarcesce. Deci, repetiescu Domniloru, comitat. Zarandului recurge la noi cá se aducemu judecta si se enunciamu, ca are ministru dreptu, care dice cumca §-lu 5 contine dispusetiuni transitórie? séu municipiulu, care néga acést'a? Déca cum-va paragrafulu contine dispositiuni transitórie, atunci ministru negresitu are dreptu; déca nu, precum dupa convingerea mea nice nu contine — atunci noi avemu detorintia a protestá contra rele, interpretatiuni a legii si a pretinde, cá legea se se aplice nepartialu si dupa dreptate.

Sciú prea bine, si cu parere de reu constatú, ca suntu ómeni cari inchidiendu-si ochii dinaintea fapteloru, credu a-si dovedí patriotismulu prin aceea, ca insinua de tradare si fapta nepatriotica orce miscamentu nationalu, chiaru legalu de ar' fi elu, si apoi provóca pre guvernulu mai cu séma prin diurnalistica, cá se pasiésca cu cea mai mare energia facia de nationalitati. Ma cunoscu mai multe casuri, candu guvernulu, ascultandu de insinuatori, a facutu pre voi'a loru si in urma a trebuitu se recunósca, cumca a fostu sedusu si s'a retrasu compromisu. Inse chiamarea nóstra este a sustiené si a consolidá bun'a intielegere intre toti civii patriei, ceea ce inse nu se va esoperá, déca nu ne vomu ingrigí, cá celu pucinu fia-carea nationalitate nu numai se nu fia impededata, ci se fia chiaru adiutata intru intrebuintiarea drepturiloru sale, garantate prin legi; se nisuiamu, cá legile se se aplice cu conscientiositate, ca-ce la din contra, déca permitemu a se vatemá santieni'a legii, nu numai ca nu vomu conferí la bun'a intielegere, ci din contra vomu semená nemultumirea si discordia generala.

Din aceste motive facu urmatóri'a contra propunere: De óra-ce §-lu 5 alu Art. de lege 44 din 1868 nu contine dispusetiuni transitórie,

ministrulu de interne se indrumédia, cá se sustiena usulu legalu alu limbei natiunalitatiloru nemaghiare.*

Acest'a nu contine alta, decatu respectarea legii, me rogu se o primiti.

Romania juna,

societatea din Vien'a, compusa dupa statute din academisti si juni romani din tóte tierile, serbã jubileulu Mai. Sale imper. si regelui in 2 Decembre cu tóta distinctiunea. In preséra cabinetulu societatiei fù frumosu illuminatu cu transparentu, portretulu imperatorelui, ér' giuru impregiuru in colori nationali romane se aflá inscriptiunea „Imperatorelui, rege apostolicu, mare principe alu Transilvaniei, duca Bucovinei, Franciscu Iosifu I, eliberatorelui, scutului si sperantie romanului unu intreitu: Se traésca! Colonia romana“ — In 2 sér'a la otelulu Victori'a, tienura serbare solemnã, dupa unu programu incantatoriu. Presiedintele I. Popu in cuvintulu de deschidere reimprospetã devotamentulu romaniloru dela 1848 catra monarchulu, accentuandu, ca junimea e devota cu asemenea alipire monarchului si se intóna unu intreitu: Se traésca Franciscu Iosifu I!

Junele G. Baiulescu entusiasma spiritele si animele cu piese musicale romane. D. V. Bambacu din Bucovin'a presentã balad'a lui Schiller „contele de Habsburg“ tradusa in versuri romanesci de sene, pe care o si declamã cu multu tactu si focu. Diurnalele Vienese marturisira acestu devotamentu, cá cea mai sincera manifestatiune. Junimea nóstra cea cu semtiu nobilu nationalu, ne face onóre, ori pre unde se va aflá, cu acelasu pulsu alu animei, care bate si batú in barbatii luptei nationali; si ast'a róse la anima pe „Hon.“ care nu potú a nu -si versá veninulu suspitioniloru sale de stilo si aici. La care junimea nu le remase datória.

Muresiu Osiorheiu 28/11 n. 1873. — (Se indemnãmu poporulu la bine cu sfatu si consilia.)

Fiindu starea mater'ale a poporului nostru tieranu decadiuta pana la desperare, ceea ce vediu cu ochii din cateva caletorii (unele de dile intregi, altele de óre numai), facute la ocaasiun pe josu in diferite parti a le tierii — mi se intipari cu litere de dorere in anima-mi, si me determinasem inca in septeman'a pasciloru a. c. a intreprinde de aici din Muresiu Osiorheiu spre Rosia din munti pe josu si pe locuri mie inca necunoscute una caletoria nóua spre a cunósce si pe acolo starea tieraniloru rustici ai nostri, si écca ce esperiaiu:

Esindu diu comun'a Cipeu dedui de unu locuitoriu romanu de acolo ocupatu cu lucru in unu locu de cucurudin lenga calea Seuli'a. Pe acestu omu 'lu intrebaiu despre aflarea si starea lor, care mi respunse, ca partea cea mai mare dintre ei au fostu dileri — zsellér — pucini au fostu iobagi si ca si aceia, inprocessuati de fostii loru dni pamentesci, 'si au perdutu pamenturile iobagesci si acumu tienu si lucra cu totii pamenturi aratóre si de fenu dela numerosi domni possessori de acolo in parte asia catu 2/3 parti din rodu 'lu iéu possessorii si 1/3 parte li se vine lor, si ca traiescu fórtre greu. Se exprima cu nemultiamire asupra parochului propriu localu, ca ar' fi nepasatoriu; ca ar' fi 300 fl. pentru radicarea scólei confessionali, dér' nu intreprinde nemica, ca inspectorulu regescu scolaru ar' fi pusu terminu pentru infintierea unei scóle prescise de lege si ca ar' fi amerintiati cu prefacerea scólei confesionali in scól'a comunala, déca nu se va edificá si infintia scól'a in terminu, si ca déca óre-care poporanu dice ceva dlui parochu, acest'a fiindu bogatu, le amerintia cu ablicarea de preutia.

In apropiare spre Seuli'a ajunseiu unu locuitoriu romanu de acolo, care mi dise, ca acolo e unu dnu possessoru, care a camperatu dela mai multi locuitori romani pamenturi; ca romanii indetorati la jidanulu carciunariu din locu, au fostu necessitati a le vinde unii la mentionatulu dnu possessoru, altii chiaru si la jidanu. Mi mai povesti ca cateva familii (dintre cari unele 'si au vendutu si casele, unele avendu inca casele) s'au mutatu in tier'a romanésca cu totulu, ca unulu dintre cei ce 'si venduse si cas'a a camperatu casa dela unu dusu inca acolo, dér' cas'a nu si-o venduse, si a scrisu, ca se va întórce la loculu nascerei.

De-odata cu séra ajunseiu in Deagu, unde si dormiu nóptea si unde mi se spuse ca unu jidanu tiene bunulu unui domnu pamentescu de acolo din-

preuna cu regaliele si ca strica satenii uritu cu vendierea beuturiloru lor spirituoése. In demanétia urmatória din Deagu spre cetatea de balta calcandu si otarulu comunei Chinesiu statui in vorba cu ómeni ocupati cu lucrulu campului, si mai cu sama 2 insi dela unu plugu nu se poteau deslippi de mene, unulu dintre ei mi dise: ca in comun'a lor tocma este unu bunu de vendutu, adeca ca au fostu acolo unu jidanu, care cumperase dela unu possessoru unu bunu, ce 'lu au mai maritu cumperandu pamenturi dela brazdasi romani, ca este — jidanu — mutatu de acolo de unu anu, bunulu este de vendutu, si me au rogata tare se mergu in satu — Chincisiu — ca este adunatu comunitatea la judele comunalu si se o svatuiésca cumu ii svatuii pe ei la cumperarea acelu bunu conferindu cu totii la facerea sumei de cumperare, ca vorbele mele mai curundu voru patrunde la anima fruntasiloru comunei; dér' satulu remasese deadréptã mea tare indereptu si otaritu a merge pana la Blasiu totu pe josu preste sate, me temeamu; ca nu voiú poté ajunge pe diu'a de S. Pasci la Rosia din Munti, — cu multa parere de reu ii refusai rogarea. Vediendu elu astea mi dise: da, domnule, ce se facu? amu hotarisiu cu hotarulu Demboianu sta tare de mine se ilu vendú si se mi cumparu unu locu mai aprópe de satu. Dupa ce mi spuse si descrie cu de ameruntulu starea lucrului si a lui, 'lu desfatuii cu argumentatiuni dela vendiare, la ce omulu meu mi dise: multiamescu dle, nu amu auditu sfaturi destea dela nime, si nu-mi vendú fenatiu, apoi mai pretrecundu-me preste campu vreo 40 de pasi, se întórse totu multiamindumi si pofindu-mi caletoria buna. Peste Craifaleu ajuseiu la 12 óre in Cetatea de Balta.

De aici pornii spre a noptã in Fagelu si trecui peste Tatarlacu, in care satu nu me oprii dér' me oprii in Creciunelu, unde vediu 2 sateni romani esindu din carcim'a unui jidanu in starea betiei, si audii din gur'a unoru sateni aflatori pe strata, ca suntu 2 jidani carcimari in satu, ca multi sateni si au datu tóta averea jidaniloru, ca nu suntu mai multi de 5 barbati — capi de familia — in satu, cari nu ambla in carcim'a jidaniloru respective nu contribue la imbogatirea acelora. Standu eu in vorba cu cativa insi, mai venira inca cativa, si dupa ce audira dela mine invetiatur'a in privintia portarei, catu se nu dè in starea materiale indereptu, ci se -si póta imbunatati starea, si dupa ce le esplicaiu tristele urmari ce ajungu pe parintii, cari nu se ferescu de carcimele jidovesci, in cari se vendú vinarsuri etc: mestecate cu totu-feliu de uritiuni si otravite, si cari pe lenga aceea, ca ii duce mai de tempuriu in grópa, sapandu si ranindule maruntaiele, -si lasa copii in usile altora si inca si cu inradecinare betiei si a demoralisarei; 'mi multiamira si disera, ca astufeliu de invetiaturi mai adeseori date ar' avé poterea de a abate si pe cei mai betivi dela beututu vinarsului jidovescu.

Intre Craciunelu si Fagetu gasii in 2 locuri calea de carre atatu de stricata — gropósa si noriósa — catu chiaru si pentru vite libere era trecerea grea, dér' apoi pentru vite cu jugulu pe grumazu se parea omului a fi trecerea imposibila, dér' ca tr-bue se fia impreunata cu multu necasu sta afara de tóta indoiala. Me amu miratu, cumu de d-regatori'a politica sufere asia ceva, dér' mai multu, ca cumu de parochii locali nu capacitéza si nu îndémna pe sateni a esi cu totii, déca ar' da chiaru si dd. parochi respectivi carrele Domnialoru pentru a anima satenii la reparari de cali si de facerea de cate o fontana in otarulu propriu.

Cá intre parentese amintescu aici, ca fiindu eu odinóra intr'o comuna cateva septemani me puseiu in cointielegere cu parochulu localu pentru repararea a 2 cali in teritoriulu comunei precumu si pentru diregarea unei fontani parase si pentru punerea in stare buna a unui isvoru mai astupatu in otaru, la ce mi se respunse: ca nu póte face nimicu cu satenii. La indemnulu meu inse se imbarbatú dlui parochu respectivu, se apucã si castigã mai antaiu pentru scopulu esta pe celu mai de frunte saténu, cu ajutorulu caruia apoi mai castigã pe cativa fruntasii din comuna, apoi convocã satenii la acelu lucru cu vorba, ca si domnealui da carulu pentru purtarea materialulu de lipsa si unu palmasiu.

La asta strigara fruntasii comunei ca si ei dau ajutoriu si apoi dupa ei se obligara toti satenii; esira la dile defpte cari cu care cari cu palmele si sub povati'a respectivulu parochu si a judelui comunalu se reparara, fara nici o fortia, calile, fontan'a cu ingraditura si valae, si isvoru, cu

apa buna. Dupa aceea respectivulu parochu fù totu mai multu amatu si respectatu de sateni, ce-lu îndémna de mai facú cu concursulu toturoru sateniloru una fontana nóua si frumósa in comuna, pana candu fuseiu si eu pe locurile acele. Se vede dér' ca poporulu nostru nu este renitent au inteligentia ingrigitória si parochi mai cu séma si activi, cari se folosescu de indemnuri potrivite in folosulu comunu. Activitatea si in directiunea asta e fórtre de lipsa si se recomanda fórtre, fórtre preutimei nóstre, ca-ce ei lipsece mai de totu.

(Va urmã).

Conflictulu intre metropolitii Romaniei complanatu.

Metropolitulu Moldovei si alu Sucevei Calnicu Miclescu, radiematu pe dreptulu canonicu de nedependentia metropolitiloru intre sene, candu se adusera remasitiile f. Domnitoriu Alexandru Ioanu I (Cusa) la Ruginósa, mosi'a lui in Moldov'a, spre astrucare, invitã ad. si pe metropolitulu primatu alu Ungrovlachiei Nifon, se dè onórea din urma marelui Domnu cu impartasirea la actulu inmormentarii solennele, la care erã reprezentate, in doliu, tóte anghiuirile Romaniei, desemnandui numai loculu si diu'a Ceremoniei in telegramu. Metropol. Nifon u, cá primatu alu Romaniei dupa legea facuta sub Cuza, temenduse, ca manifestatiunea acésta a tierii va fi folosita de opositiune in vreo parte, si ne venindui la socotéla cá primatu se céca dupa canóne concessiune, candu intra in alta metropolia, mustra pe metr. Miclescu intr'o telegrama esita din cabinetulu ministeriului de culte, pentru cutediarea de alu invitã fora cá se fia facutu lucrulu cu prescientia si concessiunea sa. De aici incepú conflictulu, care amenintia unirea beserice si amenintia si cu desbinare politica in Romani'a, fienduca metr. Calnicu -si aperã tóta nedependentia in poterea canóneloru, si asteptã dela sinodulu mare ce erã se se adune aplanare canonica; elu dede si unu memorandu detaiatu M. Sale Domnitoriuului, cá se se castige dreptate metropoliei sale. Acestu memorandu se tramite prin guberniu la deliberarea sinodului, care inse respunse cu unu regulamentu sinodalu, care supune metropoli'a Moldovei si Sucevei suprematiei Primatului Ungro-Vlachiei cu dreptu de inspectiune, ér' metr. Miclescu fù suspendatu pe o luna din demnitatea metropolitana si amenintiati cu destituire totale, déca nu se va pocai. Aici incepú press'a in totu modulu a exploata acésta calcare a canóneloru — pana acum —, candu, readunanduse sinodulu, metr. Miclescu abneganduse merse la sinodu si aplanã totu conflictulu cu impreuna intielegerea sinodului. Sinodulu adeca s'a vediatu silitu a -si emenda erorile comisse, si a -si revocã dispositiunile luate fora dreptu asupra metr. Sucevei; elu correse si dreptulu de inspectiune din regulamentulu de precaderea Primatului, stabilinduse punctele urmatórie propuse de metr. Miclescu:

„1. Candu metropolitulu Ungro-Vlachiei va voi se tréca in eparchiele metropoliei Moldovei si Sucevei va trebui se céca, conformu cu canónele, autorisatiune din partea metropolitulu respectivu.

2. Candu episcopii eparchiotei din jurisdicțiunea metropoliei Moldovei, voru avé a trece intr'o alta eparchia, voru fi datori a incunoscintia mai antaiu, conformu canóneloru, pre metropolitulu lor spre a-i cere binecuvantarea.

3. Candu sinodulu va gasi de cuviintia a visitã in numele seu si in interesulu beserice, una séu mai multe eparchie ale tieriei, acésta visita se va face de catra presedentele seu, primatulu Romaniei, si, in casu de legiuita impedecare, de catra metropolitulu Moldovei; bine intielegunduse, ca acésta nu va aduce intru nimicu vatemare positiunii neaternata ab-antiquo a ambelor metropolie ale tieriei un'a catra alt'a.“

Aceste puncte priminduse de catra sinodu conflictulu spre marea bucuria a romaniloru s'a terminatu si unirea besericei Romaniei a scapatu de sciisiune, cá si cea politica de nóue factiuni. —

Fratii nostri moldoveni cu metropolitu cu totu,

trebuie se marturisimu spre onórea si laud'a soliditatii caracterului lor, au datu cele mai eclatante dovedi, ca se sciu abnegá pe sene pentru binele publicu, ori candu acesta le cere exercitarea acestei virtuti antice romane, sciu, ma au dovedit'o cu prochiamaarea unirei, ca sciu si sacrificá totu pentru Romani'a una si nedespartita atatu politica catu si relegiósá. Frumosu exemplu de pietate catra concordia între fratii de unu sange, care merita a fi paroll'a vercarui romanu la orice întreprindere pentru binele generale alu natiunei; — ca numai asiá vomu fi vii. — Cei ce desbina si imparechescu séu au imparechiatu pe fratii de unu sange au fostu si suntu filii satanei, si dusmanii binelui nationale, ca imparechiarea e aluatulu, e fermentulu satanicu alu destructiunii si alu perdiarei; ér' cei ce cu abnegarea de sene nutrescu Concordia între frati, suntu filii lui Ddiu, ca „concordia res parvae crescunt, discordia etiam maximae dillabuntur. Gloria filorum concordiei! —

Processulu maresialului Bazaine.

(Urmare.)

Capitululu urmatoriu (3) vorbesce despre reintórcerea generalului Boyer la Metiu si despre consiliulu din 18 Octobru. Gen. Boyer s'a intorsu la Metiu in 17, cu nuvelele si conditiunile pretinse de Bismark. Acest'a a cerutu dóua conditiuni de garantia prealabila: 1 declaratiunea armatei in favórea regintiei, 2 parasirea piatiei metiului. Dupa gen. Boyer, nu ar' fi fostu cestiune de acést'a a dóua conditiune între elu si d. de Bismark. Nu se póte admite de altá parte ca mares. Bazaine ar' fi comis o eróre asupra unui punctu atatu de gravu. Amu vedutu, in 26 Aug. si 10 Oct. pe maresialulu ascundiendu in parte adeverulu consiliariloru sei asupra situatiunii, in momentul, candu le cerea parerea. Totu acestu faptu se reproduce inca odata in 18 Oct. Generalulu Boyer vine a presintá consiliulu unu Tablou inecactu alu Franciei; nu este verisimilu ca acestu tablou ia fostu depinsu prin d. de Bismark pentru ca acést'a ia predatu generalulu diurnale francece, cari cumu s'a doveditu au fostu in contradicere cu declaratiunile facute comandantiloru de corpuri. Boier a depusu, ca in tempulu misiunii sale, fiindu supraveghiatu, nu a avutu comunicatiune cu altu francecu, decatu pentru unu momentu cu primarele dela Bar-le-Duc, care i-a spus numai ca d. Kératry a sositu din Parisu in provincia cu balonulu. Depositiunea d. Bompert inse constata, ca gen. Boyer a avutu noroculu de a scapá unu momentu de sub padi'a cea stricta si a conversá la gara cu doi francesi, dela cari potea affá cevasi despre starea tierii. Elu nu le puse nici o intrebare si propaga novelele dela inamicu primite. Diurnalele francece primite dela Bismark si aduse de gen. Boyer la Metiu erau departe de a concordá cu noutatile pessimiste latite de elu. Suntemu dér' siliti a crede, ca novelele au fostu pucinu disu, denaturate prin generalulu. Déca este asiá, se póte crede, ca acést'a din urma ar' fi potutu lua iniciativ'a unei asemenea conduite facia de consiliu, fara consimtiementulu maresialului Bazaine? Instructiunea a constatatu, ca comandantele Arnous-Riviere a fostu insarcinatu a predá o scrisóre generalulu Boyer la sosirea sa între liniile francece. Bazaine nu a facutu cunoscutu consiliulu din 18 diurnalele aduse la gen. Boyer si intalnirea s'a la Bar-le-Duc. Descriendu situatiunea Franciei cá totalu perduta, paralisandu asiá orice controla posibila a noutatiloru aduse de gen. Boyer si nearatandu decatu unu singuru mediulocu de a esi din strimtórea in care se afla armat'a, maresialulu a impinsu pe locotenintii sei catra acést'a unica solutiune. Numai lui Bazaine i se póte dér' atribui responsabilitatea pentru decisiunile din 18 Oct. Din protocolulu redigeatu despre consiliulu din 18, caruia ei lipsesce chiaritatea si in care lucrul curiosu. persón'a mares. Bazaine nu este de locu pomenita, se vede numai, ca consiliulu a decisu cu 6 in contra la 2 voturi, de a continuá negociatiele, cu scopu de a dobandi o conventiune militare onorabila, care se permita restabilirea unui guvernii, cu care se póta tratá guvernele germane. A decisu mai departe, cá generalulu Boyer se mérga

la Hastiuga la imperatés'a, spre a vedé déca este posibilu a castigá o conventiune in sensulu acést'a, inse cu conditiunea espressa, ca nici unu tratatu se nu trebuiesca a fi subscrisu séu legatu prin comandantele supremu alu armatei. Acést'a e usiti'a, care si-a lasat'o deschisa Bazaine, spre a se poté salvá. — Cele dóua voturi contra acestoru decisiuni ale consiliulu au fostu alu maresialului Le Boeuf si alu generalulu Cuffiniéres. Le Boeuf a disu in consiliu „ca nu crede la unu succesu, inse cu tóte aceste trebuie se se incerce aceea, ce se numesce o nebulia gloriósá, (ad: batalia desperata). Generalulu Cuffiniéres a disu, ca „se tiene de decisiunile primulu consiliu (10 Oct.), cari dicu ca, déca nu se potu castigá dela inamicu conditiuni onorabile, trebuie se ne deschidemu calea cu armele.“

Situatiunea desperata comandá in adeveru resolutiunile cele mai energice. Victualii erau numai inca pentru cateva zile. Tempulu acést'a trebuieá întrebuintiatu, déca armat'a era in neputintia de a strabate din fortaretia, spre a nimici totu, munitiunile, materialulu de resbelu, si a cadé cu onóre, nelasandu inamiculu decatu unu munte de ruine. Nu era mai multu cá sicuru ca pornirea generalulu Boyer nu va avé succesu? ca inamiculu se va sili a tragana misiunea sa si ca victualii odata finite piati'a va trebui a se predá impreuna cu materialulu intactu? maresialulu tacundu asupra cestiunii materialulu in momentul, in care se discutá tramitarea generalulu Boyer la Londr'a, negligendu a da ordinu pentru nimicirea materialulu, a mai adansu pe capu-si o grea responsabilitate. Maresialulu a trebuitu se afle conditiunile impuse de inamicu si prin multele sale corespondintie cu principele Fridericu Carolu. Cateva dintre depesiele schimbate între acést'a si Bazaine se afla in dossier: cele mai multe au disparutu. Reportulu constata cu o minutiositate rara ca a fostu suprimate între altele 13 depesie anumite. Disparitiunea acestoru depesie oficiale ajunge spre a justificá prepusurile. Inse afara de schimbulu de corespondintie, mergeau si veneau nuntii in continuu între cuartierulu lui Bazaine si alu celui inamicu. Maresialulu intrebatu despre acést'a a disu: ca pentru densulu, comunicatiunea acést'a, a fostu unu simplu obicei, si elu nu a datu asemenea gravitate acestoru relatiuni, consciintia si loialitatea sa in privinti'a acést'a suntu mai presu de orice indoiéla.

Cu tóta acést'a protestatiune reportulu nu pregeta a blama relatiunile atatu de anormale între Bazaine si Fridericu Carolu. Insusu decretulu din 13 Octobru 1863 dispune in privinti'a acést'a, dicundu, ca: „Comandantele supremu trebuie se comunice catu se póte de pucinu cu inamiculu.“ (Va urmá).

Publicarea protocóleloru cartiloru funduarie in Transilvani'a.

(Capetu.)

2. Mai departe tóte persónelo cari:

a) pe realitatile inscrite in protocólele funduarie dupa determinarea prea inaltei patente de avicitate din 29 Maiu 1853 si-au adusu in valóre dreptulu de avicitate séu de rescumperare pemnrale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptulu de proprietate, séu caroru:

b) dupa otarirea aceleiasi patente de avicitate li se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptulu de rescumperarea pemnrale, prin asta se provóca, acéste pretensinni pana celu multu la **31 Augustu 1874** inclusive, spre incunjurarea urmariloru de dreptu amintite mai in susu sub punctulu 1-mu, a le insinuá. si in casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduaru, séu dreptulu recastigatu prin calea legale spre strapunere in acelasi; ér' in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnralu, ce li se cuvine inca, spre insemnare in protocolulu funduaru a-lu legitimá cu documinte autentice.

3. Asemene tóte persónele, cari pe bunurile nemiscátóre inprotocolate, séu si-au castigatu dreptulu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnari si adnotatiuni, ori conscrieri pemnorate judiciari, séu pana la 1-ma Ianuarie 1874 incasi voru castigá, se provóca, aceste drepturi din scopulu inscrierii lor in fói'a sarci-

neloru corpuriloru funduarie pana celu multu **31 Decembre 1874 inclusive** cu atatu mai sicuru ale insinuá, cu catu din contra dreptulu prioritatei castigate mai inainte si-lu voru perde; precandu din contra facundu insinuare la tempu cuvenitu, dreptulu de antaetate castigatu pana la 1-a Ianuarie 1874, i va remané in valóre facia si cu acei castigatori si creditoru ipotecari nuoi, cari au castigatu dreptulu de proprietate séu de pemnu dupa diu'a acumu mentiunata.

4. Acelea pretensiuni, care se basadie pe deobligamintele urbariale, séu alte referintie de acea natura, regulate prin patenta din 21 Iuniu 1854 edata in fói'a de legi imperiale, bucata LV. nr. 151 suntu eschise dela provocarile edictale spre insinuare si demonstrare, precumu si dela pertractarile obicinuite in urm'a edicteloru fara deosebire, fia acele in protocólele de localizare prenotate, ori ba.

5. Terminii edictali prescrisi in aliniile precedente, nu admitu nici prorogare, nici justificare oriinoire de procescu.

6. Publicatele protocóle, funduarie se voru considerá si conduce dela 1-a Ianuarie 1874 incependu cá carti funduarie conforme § 321 din codicea civile generale; deci incependu dela diu'a mentionata, drepturi nóua de proprietate, ipoteka ori alte drepturi reali asupra bunuriloru nemiscátóre introduse in ele, se voru poté castigá si transferi asupra altora, precumu si a se sterge numai prin intabulare legale in acele carti, fara de a derogá iuse pretensiunile asupra acestoru bunuri nemiscátóre mainainte castigate, insinuate si legitimate in terminulu edictale.

7. Prescriptele, dupa cari voru avé de a se indreptá partile si judecatoriele la implinirea si esecutarea trebiloru si affaceriloru officiose, insemnate in acestu edictu, suntu cuprinse in procesur'a transilvana pentru cartile funduarie, emisa cu ordinatiunea Ministeriului de Justitia ddo. 5 Febr. 1870 (Archivulu Ordinatiuniloru, anulu 1870 fascióra I si II.)

8. Acei creditoru, cari prin óre-carea transcriere ar' suferi stricatiune cu privire la prioritatea pretensioniloru loru transcriese séu transcriende, esceptiunile si facia cu una a treia persóna le potu realizá inca in siese luni dupa terminulu defiptu in punctulu 3, — adeca pana la **finitululu lunei Iuniu 1875** referésca-se acele esceptiuni la validitatea pretensiuniloru, la incetarea, ori prioritarea loru. — Dupa decurgerea acestu terminu, facia cu o atreia persóna nu se voru mai poté realizá asemenea esceptiuni.

8. Judecatoriele indicate sub II in affacerile loru voru intrabuintia sigilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 21-a Novembrie 1873.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transilvani'a.

Calendariulu banului cetatianu

pe 1874 esitu la lumina in Ploiesti, cuprinde pe-lunga cele cerute in Cal., tabloululu de timbru si inregistrare si istorii, poesii si alte scrieri de folosu si distractiune, lenga care se da premiu si o brosiura fórté interesanta, de d. professore Zacharia Antinescu, cu titulu „Pharulu“ séu bonele exemple ale parintiloru multu folosescu filoru, unu speculu, in care se vedu virtutile si întreprinderile fratiloru Ploiesteni ab antiquo, cari le incoroná generatiunea presenta cu unu monumentu maretiu, redicarea gimnasiulu „Petru si Paulu,“ fructulu unirei poteriloru si alu vointiei resolute. Pretiulu calendariulu e 1 leu nou si 50 bani cu „Pharulu“ gratis.

Cursurile

la bursa in 19 Decembre 1873 stá asiá:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 44	cr. v. s.
Napoleoni	—	—	9 „ 10 ¹ / ₂	„ „
Augsburg	—	—	108 „ 75	„ „
Londonu	—	—	113 „ 40	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	73 „ 60	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5 ^o / _o	—	—	69 „ 35	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	76 „ 25	„ „
„ „ temesiane	—	—	74 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	73 „ —	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	76 „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	996 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	233 „ 50	„ „